

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Forbáth Imre*
Cím: *A főváros pénzügyi helyzete*

Forrás: *Magyarország*

Bp

(Hely)

1918. X. 19

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(C)

Osztályozás

Tárgy

389.6

Hely

Idő

'1918'

Személy

A főváros pénzügyi helyzete

A főváros pénzügyi helyzetéről aggasztó hírek keringenek a közönség körében. A következőkben — a rendelkezésre álló hiteles adatok alapján — meg akarjuk vizsgálni, hogy e hírek mennyire felelnek meg a valóságnak. A főváros jövő gazdálkodását csak akkor tudjuk tervszerűen irányítani, ha mindenekelőtt tisztázzuk a képzetünk magunknak a mai helyzetről.

A főváros utolsó költségvetése a háború előtt, mely az 1914. évre szólt, még 54.240 korona felesleggel zárult. A háború befolyása alatt ebből az előirányzott feleslegből 3.24 millió korona hiány lett. A következő évtől kezdve azután már a költségvetésbe is bevonult a deficit, amely a háború elhúzódásával állandóan nőtt.

A törvényes rendelkezésekhez képest az egyes évek költségvetésébe fedezés végett felveendő a két év előtti esetleges háztartási hiány, melynek összege tehát az egyes évek deficit-összegéből levonandó, ha a tulajdonképpeni folyó évi deficitet akarjuk megállapítani. Ennek tekintetbe vételével az egyes évek deficitje a következő módon adódik össze a folyó évi deficitből, valamint az ezenkívül fedezés végett felvett, két év előtti háztartási hiányból:

	folyó évi deficit	2 év előtti háztartási hiány	összesen deficit
1915 évben	10-15 mill.	—	10-15 mill.
1916 >	16-35 >	3-24 mill.	19-59 >
1917 >	29-37 >	8-42 >	37-79 >
1918 >	37-30 >	23-74 >	61-04 >

Az 1918. évi költségvetést a főváros tanácsa csak 1918. július 2-án tartott ülésén alapította meg. Ez az elkésett megállapítás azáltal az előnnyel járt, hogy a folyó évi költség-

vetés terhére eddig az időpontig eszközölt ismételt bérjavításokat és fizetésemeléseket, valamint a beállott áremelkedéseket már figyelembe vehették és egyúttal tekintettel lehettek azokra a nagyobb jövedelmekre is, melyeket az időközben az egyensúly elérése érdekében elhatározott és életbeléptetett új jövedelemforrásokból várhatunk, úgy hogy a költségvetés meglehetősen hű képét adja a főváros pénzügyi helyzetének a folyó év közepe táján.

Ebben az időpontban tehát számolnunk kellett az 1917. évi költségvetés szerinti 37.8 millió, valamint az 1918. évi költségvetés szerinti 61.04 millió hiánnyal, 98.84, vagyis *kerék 100 millió tehát az az összeg, mely az 1918. évi költségvetés megállapításakor mint a fővárosnak addig felgyülemlett deficitje megállapítható volt.*

Milyenek voltak ugyanekkor a kilátások a jövőre? A háztartási hiányok csökkentése céljából a főváros közgyűlése különböző újabb jövedelemforrásokat nyitott meg és különböző régi jövedelemforrásokat fokozottabb mértékben vett igénybe. Rámutatunk a *községi pótlék 12%-os emelésére, a közlekedési adó, a gáz- és elektromos áram-adó elhatározására, a gáz és villamos áram áremelésére, a vágóhídi és vásárcsarnoki díjak emelésére.* Ezeknek évi eredményét az 1918. évre 23.4 millió koronában irányozták elő, mely összegből azonban a részben csak az év előrehaladottabb szakában történt életbelépés következtében csak 17.4 millió korona szerepel az 1918. évi költségvetésben. Az 1919. évi költségvetés ezzel szemben tehát további 6 millió bevételt irányozhat elő. Ezekhez járul majd a még eddig életbe nem lépett, de már elhatározott vízdíjemelések, szemétkiherdési illetékemelés és telekértékadó, összesen 8.5 millió koronával, úgy hogy 1919-ben a deficitnek a folyó évre eső része az 1918. évvel szemben 14.5 millió koronával, vagyis 37.3 millió-

ról 22.8 millió koronára lett volna csökkenthető, ha időközben újabb kiadások a költségvetés terhére fel nem merültek és egyes térvévevett bevételi források el nem apadtak volna.

Azonban a főváros 1918. július óta annyi mindenféle újabb kiadást volt kénytelen vállalni, hogy a folyó évi deficit ilyen mérvű csökkentése az 1919. évben is aligha fog beállani. Mindenekelőtt olvastuk, hogy a fővárosi villamos vasutak nemcsak hogy nem fogják beszédni a már elhatározott új közlekedési adót, de a már régebben elhatározott és egy ideig már be is szedett, évi 4 millió koronára előirányzott régebbi előirányzott adó szedését is beszüntették. Ez tehát ugyanennyivel, vagyis 22.8 millióról 26.8 millióra emeli az 1919-re előrelátható deficitet. Ehhez járulnak majd még mindazok a fizetés- és béremelések, me-

lyeket a főváros a folyó év második felében és főleg a forradalom óta a fővárosi közigazgatás és a különböző üzemek személyzeténél életbe léptetett. Hogy ezek mennyit tesznek ki, azt egyelőre nem tudom.

Ellenben megállapíthatjuk a fővárosnal 1917. évről szóló zárszámadásából, hogy a 1917. év végén mutatkozott és az 1919. évi költségvetésbe felveendő háztartási hiány 40.1 millió. Az 1919. évi költségvetés deficitje tehát az egyelőre ismeretlen összegű újabb fizetésemelések számításba vétele nélkül is már 66.8 milliót fog kitenni. Hogy a várható hiány teljes összegét megállapíthatassuk, szükséges lesz azonban még a legutóbbi fizetésemelések összegét is megállapítani.

Ha összefoglaljuk az eddigi elmondottakat, úgy megállapítható, hogy a fővárosnak fedezetlen hiánya volt.

az 1916 év végén	29-7 millió korona,
az 1917 >	57-4 >
az 1918 >	98-8 > és
az 1919 >	127-8 millió korona